

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 21.8.2009
COM(2009) 432 galīgā redakcija

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

**Nobeiguma novērtējums „e-Eiropas 2005” rīcības plānam un daudzgadu programmai
(2003.—2006.) “e-Eiropas 2005” rīcības plāna uzraudzībai, labas prakses izplatīšanai,
kā arī tīkla un informācijas drošības uzlabošanai (MODINIS)**

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

**Nobeiguma novērtējums „e-Eiropas 2005” rīcības plānam un daudzgadu programmai
(2003.—2006.) “e-Eiropas 2005” rīcības plāna uzraudzībai, labas prakses izplatīšanai,
kā arī tīkla un informācijas drošības uzlabošanai (MODINIS)**

SATURS

1.	Ievads	3
2.	Priekšvēsture	3
2.1.	<i>Rīcības plāns “e-Eiropa 2005”</i>	3
2.2.	<i>MODINIS</i>	3
2.3.	<i>i2010</i>	4
3.	novērtējuma rezultāti.....	4
3.1.	<i>Rīcības plāns “e-Eiropa 2005”</i>	4
3.2.	<i>MODINIS</i>	5
4.	Secinājumi.....	7
1. pielikums		8
1.	Nozīmība	8
2.	E-Eiropas rezultativitāte un saskaņotība	8
3.	Ietekme un rezultativitāte	9
2. pielikums		11
<i>Modinis</i> rezultativitāte.....		11
<i>Modinis</i> rezultativitāte, ietekme un nozīmība		11
Ieteikumi.....		12

1. IEVADS

Šajā paziņojumā sniegts nobeiguma vērtējums “e-Eiropa 2005” rīcības plānam un programmai *Modinis*. Ar *Modinis* lēmuma 7. panta 4. punktu (Lēmums Nr. 2256/2003/EK) noteikts, ka programmas beigās “Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai novērtējuma ziņojumu par programmā minēto darbību īstenošanas rezultātiem.”

Ņemot vērā *Modinis* un e-Eiropa sinerģiju, abus novērtējumus nolemts sagatavot un par konstatējumiem ziņot vienlaicīgi.

2. PRIEKŠVĒSTURE

2.1. Rīcības plāns “e-Eiropa 2005”

Feiras Eiropadome (2000. gada jūnija sanāksme) apstiprināja rīcības plānu “e-Eiropa” (2000. — 2002.) — Lisabonas ekonomiskās, sociālās un vides atjaunošanas stratēģijas daļu, kas saistīta ar informācijas sabiedrību. Tajā nosprausta virkne mērķu, kurus izpildi regulāri izvērtēja, izmantojot salīdzinošās novērtēšanas rādītājus.

Taču 2002. gada beigās bija maz liecību tam, ka Eiropas sekmīgā ieiešana tiešsaistē būtu radījusi vairāk darbavietu un pakalpojumu. Tāpēc Barselonas Eiropadome (2002. gada marta sanāksme) aicināja Komisiju izstrādāt “e-Eiropas” rīcības plānu, kura mērķis šāds: “līdz 2005. gadam panākt to, ka ir nodrošināta plašu platjoslas tīklu pieejamība un izmantojums visā Eiropas Savienības teritorijā, interneta protokola IPv6 izstrāde, tīklu un informācijas drošība, e-pārvalde, e-mācības, e-veselība un e-darījumi¹. Plāna turpinājumu, proti, “e-Eiropa 2005” rīcības plānu, apstiprināja Seviļas Eiropadome (2002. gada jūnija sanāksme).

2.2. MODINIS

Programmu *Modinis* Eiropas Parlaments un Padome 2003. gada novembrī pieņēma kā “*daudzgadu programmu „e-Eiropas 2005” rīcības plāna uzraudzībai, labas prakses izplatīšanai un tīklu un informācijas drošības uzlabošanai*”. Tam sekoja *PROMISE* — programma, kura tās beigu posmā veidoja pamatu rīcības plānam “e-Eiropa 2002”. *Modinis* ilga trīs gadus, proti, no 2003. līdz 2005. gadam. To pagarināja līdz 2006. gadam, lai nodrošinātu nepārtrauktību līdz brīdim, kad darbu sāk IST politikas atbalsta programma (IST-PAP), kas ietilpst 2006. gadā pieņemtajā Konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammā (KIP).

Programmai *Modinis* ir šādi mērķi:

- uzraudzīt e-Eiropas izaugsmi;
- analizēt e-Eiropas labo praksi, izplatīt labāko praksi un informācijas pakalpojumus;
- analizēt informācijas sabiedrības ietekmi uz ekonomiku un sabiedrību;
- gatavoties Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūras (ENISA) izveidei.

Šos mērķus var sasniegt ar šādiem pasākumiem:

- salīdzinošā vērtēšana;
- pētījumi;

---

¹ Barselonas Eiropadomes secinājumu 40. punkts (<http://ue.eu.int/en/Info/eurocouncil/index.htm>).

- konferences un darbsemināri;
- stratēģiskas analīzes un diskusiju atbalsts, galvenokārt e-Eiropas padomdevēju grupas sniegts atbalsts.

Programmu *Modinis* īstenoja saskaņā ar ikgadējām, *Modinis* vadības komitejas apstiprinātām darba programmām.

Pirmās, proti, 2004. gada, darba programmas budžets bija 12,8 miljoni euro (tajā ietilpa no 2003. gada pārnestais 5,1 miljons euro). 2005. un 2006. gada darba programmām ik gadu piešķīra 7,72 miljoni euro lielu budžetu. *Modinis* kopējais budžets bija 28,2 miljoni euro.

Modinis pagarinājums līdz 2006. gadam nodrošināja atbalstu līdz iniciatīvas i2010 pirmajam gadam.

2.3. i2010

Komisija 2005. gada jūnijā pieņēma iniciatīvu “i2010: Eiropas informācijas sabiedrība izaugsmei un nodarbinātībai”. E-Eiropas pēctecis, iniciatīva i2010, ir visaptveroša stratēģija visu ES politikas instrumentu ieviešanai, kas rosinātu digitālās ekonomikas attīstīšanos. Lisabonas stratēģijas mērķu sasniegšanas labad tās pamatā ir IST stratēģijas, regulējumi, pētījumi un inovācijas. Šīs politikas galvenās prioritātes ir šādas: a) popularizēt atbalstošu un konkurētspējīgu vidi elektronisko sakaru un plašsaziņas līdzekļu pakalpojumiem; b) spēcīnāt izpēti un inovācijas IST jomā un c) nodrošināt to, ka iekļaujoša informācijas sabiedrība nodrošina guvumus visiem.

Pēdējos trīs gados gūts daudz panākumu: ir stājies spēkā jauns audiovizuālo plašsaziņas pakalpojumu tiesiskais regulējums; ir sākta e-sakaru regulējuma reforma²; patlaban izstrādā regulējumu par vienotā tirgus izveidi mobilo tālrunu pārrobežu izmantojumam; pieņemtas iniciatīvas, kas atbalsta tiešsaistes saturu Eiropā³; ir ieviestas lielas, jaunas P&I un inovācijas finansējošas iniciatīvas; ir sāktas revolucionāras publiskā un privātā sektora partnerības (kopīgas tehnoloģiju iniciatīvas); ir sāktas arī vērienīgas iniciatīvas, kā intelektiski automobiļi, Eiropas Digitālās bibliotēkas un IST ilgtspējībai, kā arī tādas iniciatīvas kā e-iekļaušana, e-pārvalde un e-veselība⁴.

3. NOVĒRTĒJUMA REZULTĀTI

E-Eiropas rības plāna politisko regulējumu un ar to saistīto finansējuma programmu *Modinis* — izmantojot šim uzdevumam piesaistīto vērtētāju pakalpojumus⁵ — vērtēja no 2006. gada janvāra līdz 2007. gada jūlijam.

3.1. Rīcības plāns “e-Eiropa 2005”

Komisija pieņem zināšanai neatkarīgā novērtējuma rezultātus⁶ un tajā paustos vispārīgos atzinīgos konstatējumus par “e-Eiropas 2005” rīcības plāna nozīmību, rezultativitāti un ietekmi.

Runājot par nozīmību, atbilde bija jārod uz jautājumu, vai pieeja, kas paredz vispārēju politikas satvara stratēģiju, ir pamatota un iespējama nobriedušā un sarežģītā politikas jomā.

² http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecommm/tomorrow/index_en.htm.

³ COM(2007) 836, http://ec.europa.eu/avpolicy/other_actions/content_online/index_en.htm.

⁴ COM(2007) 694, http://ec.europa.eu/information_society/activities/einclusion/index_en.htm.

⁵ *Rambull Management un Technopolis*.

⁶ Sk. 1. pielikumu.

Novērtētāji uzskatīja, ka stratēģijai izraudzītā pieeja ir lietderīga un nozīmīga. Tie uzskata, ka e-Eiropa bija būtisks faktors, lai radītu un uzturētu dialogu starp valstīm, kurās pastāv ļoti dažādas kultūras un institucionālās sistēmas, panākumu līmenis un informācijas sabiedrības plāni un prioritātes.

Novērtēšanas gaitā konstatēti pieci ietekmes faktori. Tātad e-Eiropu var uzlūkot par:

- ietekmējošu platformu;
- nacionālās informācijas sabiedrības politikas galveno iniciatoru un virzītājspēku;
- atskaites punktu informācijas sabiedrības nacionālajai politikai;
- atsevišķu informācijas sabiedrības jomu dzinējspēku;
- stimulu labāk koordinēt nacionālo informācijas sabiedrības politiku.

Minētā tipa ietekmes faktori dažādās kombinācijās konstatēti vairākās dalībvalstīs. Novērtētāji konstatēja, ka rīcības plāns “e-Eiropa 2005” bija nozīmīgs faktors, lai IST palīdzētu politisko prioritāšu sarakstā noturēties laikā, kad interese par šo jomu mazinājās. E-pārvalde un e-veselība — šie ir divi piemēri tam, ka e-Eiropas dēļ dalībvalstis ar politikas atbalstu tiecas sasniegt vērienīgus mērķus.

Uzskata, ka e-Eiropas padomdevēju grupai ir bijusi izšķirīga loma Eiropas mēroga pieredzes apmaiņā un savstarpējas mācīšanās stiprināšanā. Tā palīdzēja dalībvalstīm gūt plašāku ieskatu informācijas sabiedrības radītajās problēmās un citu izraudzītajos risinājumos.

Tomēr novērtētāji uzskata, ka e-Eiropas padomdevēju grupā ietilpstošā nozares pārstāvju grupa (“otrā nodaļa”) tās uzdevumu sniegt konsultācijas nepildīja apmierinoši — galvenokārt tāpēc, ka tā bija pastāvīga grupa, kas nevarēja nodrošināt plašu zināšanu loku, kurš būtu bijis vajadzīgs dažādajām, ar e-Eiropu saistītajām jomām.

Tomēr tā sagatavoja arī nozīmīgus ziņojumu par digitālo plaisu un e-iekļaušanu, kas i2010 ietvaros sagatavoja ceļu nozīmīgām politikas iniciatīvām, piemēram, paziņojumam “Atšķirību izlīdzināšana platjoslas pakalpojumu jomā”⁷ un paziņojumam par iniciatīvu “e-iekļaušana”⁸.

Lai novērstu novērtētāju konstatētos trūkumus, bet nezaudētu labumu no zināšanu apvienošanas, otro nodaļu aizstāja ar *ad hoc* mehānismu nozaru pārstāvju konsultēšanai.

3.2. MODINIS

Komisija pieņem zināšanai programmas *Modinis* atzinīgo vērtējumu⁹, proti, atzinumu, ka tā pavēra iespēju rasties rīcības plānam “e-Eiropa 2005” un rūpējās par politikas iniciatīvas un finansējuma programmas saskaņību. Novērtētāji uzskata, ka *Modinis* sekmīgi nodrošināja Eiropas pievienoto vērtību dalībvalstu veiktajiem pasākumiem, it īpaši ar salīdzinošās vērtēšanas pasākumiem un, protams, arī ar konferencēm un sagatavošanās darbiem *ENISA* izveidei.

Tomēr novērtētāji konstatēja arī to, ka nav skaidrs, kādas saiknes pastāv starp *Modinis* vadības komiteju un e-Eiropas padomdevēju grupu, it īpaši attiecībā uz minēto struktūru atbildības sadalījumu un koordinēšanu. Komisija pieņem zināšanai novērtētāju konstatēto faktu, ka minētā situācija ir atrisināta *Modinis* pagarinājuma periodā un izveidojot i2010 augsta līmeņa grupu.

---

⁷ COM(2006) 129.

⁸ COM(2007) 694.

⁹ Sk. 2. pielikumu.

Modinis vēlā pieņemšana un fakts, ka pirmajai darba programmai bija jāpārņem no 2003. gada pārnestais finansējums, radīja dažas, ar budžeta izpildi saistītas grūtības un aizkavēja atsevišķas darbības. Novērtētāji tomēr atzinuši, ka 2005. un 2006. gadā budžets izpildīts teju 100 % apmērā.

Komisija atzīst novērtējumā konstatēto faktu, ka *Modinis* finansētie pētījumi nebija pietiekami plaši un tiem bija tikai niecīga nozīme. Taču jāatzīmē, ka novērtēšanas laikposmā pētījumi vēl nebija pabeigti. Visi pētījumu rezultāti ir plaši pieejami, publicēti un tie ir bijis nozīmīgs politikas pilnveides faktors: prestižās konferencēs ir sniegti priekšlasījumi par pētījumiem, kuros pētīts IST izmantojums skolās, IST izmantojums vispārējās aprūpes ārstu praksēs un e-pārvaldē. Kombinācijā ar citiem pētījumiem par platjoslas pārklājumu un piekļuves izmaksām tie nodrošina analītisko materiālu i2010 ikgadējiem ziņojumiem. Vēl viens piemērs ir pētījums par Interaktīvu saturu tiešsaistē¹⁰, kura rezultātus izmantoja Komisijas Paziņojumam par tiešsaistē pieejamu saturu¹¹.

Visbeidzot Komisija atzinīgi vērtē un ņem vērā novērtētāju ieteikumus par programmu *Modinis* (sīkāku informāciju sk. 2. pielikumā). Tā uzskata, ka minētos ieteikumus jau tagad izpilda, īstenojot IST-PAP. *Modinis* pasākumi nu ir iekļauti IST-PAP "horizontālajos pasākumos". Ieteikumos aplūkots šādi jautājumi:

- a) saiknes ar vadības komiteju;
- b) savlaicīga darba programmu pieņemšana;
- c) salīdzinošās vērtēšanas rādītāju izstrāde;
- d) uzsvars uz labākās prakses izplatīšanu.

Ieteikumi praksē, izmantojot šādus paņēmienus.

a) Saskaņā ar 47. pantu lēmumā par KIP izveidi IST-PAP vadības komitejas uzdevums ir paust atzinumu par ikgadējās darba programmas projektu. Vienlaikus ir ieguldīti lieli pūliņi, lai pastiprinātu un uzlabotu saziņu ar komiteju. i2010 augsta līmeņa grupa ir iztirzājusi politikas turpmāko virzību un prioritātes.

b) Pirmās IST-PAP darba programmas pieņemšana pa daļai kavējās KIP lēmuma vēlas pieņemšanas dēļ (2006. gada novembris). Turklāt IKT-PAP ieviesa jaunus instrumentus un mērķus, un vadības komitejas sastāvā ietilpstošie dalībvalstu pārstāvji uzskatīja, ka vajadzīga papildu diskusija pirms atzinuma sniegšanas par darba programmu. Arī tas aizkavēja 2008. gada darba programmas pieņemšanu. Ir gaidāms, ka no 2009. gada darba programmas būs izstrādātas pēc iespējas gada sākumā.

c) 2006. gadā pieņemtā i2010 salīdzinošās vērtēšanas sistēma kalpo par orientieri visiem ar salīdzinošo vērtēšanu saistītajiem darbiem, ko nepārtrauktā sadarbībā ar dalībvalstīm veic galvenokārt *Eurostat* darba grupa. Saikne ar Lisabonas procesu ir nodrošināta, i2010 indikatorus saistot ar tām integrētajām pamatnostādņēm, kas attiecas uz IST. Dalībvalstis indikatorus arī regulāri apstiprina, i2010 gada ziņojumā publicējot valsts profilu.

d) Labas prakses apmaiņa spēcīgāka, gan izmantojot uz tīmekli balstītu datu bāzes, kurās iespējams veikt meklēšanu (www.epractice.eu), gan izveidojot IST-PAP finansētus nozaru tīklus. Tā ir papildināta arī ar jaunām jomām, piemēram, e-iekļaušana un digitālā plaša (<http://www.broadband-europe.eu>).

---

¹⁰ http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/studies/interactive_content_ec2006.pdf

¹¹ COM(2007) 836 galīgā redakcija: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0836:FIN:LV:PDF>

4. SECINĀJUMI

Komisija uzskata, ka šis ir atzinīgs ziņojums, kas apstiprina gan rīcības plāna “e-Eiropa 2005”, gan programmas *Modinis* rezultativitāti un lietderību. Ir konstatēti daži trūkumi, tomēr tie nav daudz ietekmējuši kopējo programmas īstenošanas procesu. Minētie trūkumi risināti ar nākamo iniciatīvu, proti, i2010, un ar vienu no tās galvenajiem finansēšanas instrumentiem (IST-PAP).

1. pielikums

Rīcības plāna “e-Eiropa 2005” galīgais novērtējums

Izvilumi no novērtējuma ziņojuma¹²

Šajā e-Eiropas novērtējumā vērtēja trīs aspektus:

- e-Eiropas nozīmību;
- e-Eiropas rezultativitāti un saskaņotību;
- e-Eiropas rīcības plāna un tā īstenošanas mehānismu iespējamo ietekmi.

1. NOZĪMĪBA

Dažādas iesaistītās nozares pārstāvju grupas (piemēra, politikas veidotāji, uzņēmēji, akadēmiskās aprindas u.c.) par e-Eiropas nozīmību ir paidušas atšķirīgus uzskatus. Piemēram, fakts, ka kādā dalībvalstī politikas veidotāji e-Eiropas prioritātes uzskata par nozīmīgiem, neatspoguļo uzņēmēju prioritātes šajā valstī.

Runājot par politikas pieeju, nozīmīgākais novērtējuma jautājums bija šāds: vai pieeja, kas paredz vispārēju politikas satvara stratēģiju, joprojām ir pamatota un iespējama arvien nobriedušākā politikas jomā.

Novērtējuma rezultāti liecina par to, ka

“e-Eiropa 2005” rīcības plāns bija būtisks faktors, lai radītu un uzturētu dialogu starp valstīm, kurās pastāv ļoti dažādas kultūras un institucionālās sistēmas, panākumu līmenis un informācijas sabiedrības plāni un prioritātes.

Šķiet, ka dalībvalstīm ir vienots viedoklis par e-Eiropas kā par visaptveroša politikas satvara (vai vismaz kā par Eiropas vienotās pieejas) nozīmību. Šajā jautājumā dalībvalstis uzskata, ka ir vajadzīgs forums, kas veicinātu vienotu un koordinētu pieeju, piemēram, standartiem un regulējumiem vai citiem, ar savietojamību saistītiem jautājumiem. Tomēr var apgalvot, ka dalībvalsts līmenī e-Eiropas nozīmība nav vienāda, kaut arī attiecībā uz Eiropas Savienību kā tādu e-Eiropai raksturīgs augsts nozīmības līmenis. Iemesls meklējams dažādajās IST attīstības fāzēs un dažādajās politikas vajadzībās, kur e-Eiropas mērķi dažās dalībvalstīs neatbilst vispārējam informācijas sabiedrības attīstības līmenim.

2. E-EIROPAS REZULTATIVITĀTE UN SASKAŅOTĪBA

E-Eiropas rezultativitāti novērtēja, ņemot vērā e-Eiropas padomdevēju grupas un saistīto apakšgrupu darbību.

E-Eiropas padomdevēju grupai ir bijusi izšķirīga loma Eiropas mēroga pieredzes apmaiņā un savstarpējas mācīšanās stiprināšanā. Tikšanās ar padomdevēju grupu palīdzēja dalībvalstu pārstāvjiem gūt plašāku ieskatu informācijas sabiedrības radītajās problēmās un citu valstu izraudzītajos risinājumos.

Dalībvalstu nevienādās iesaistītības pakāpes un grupai trūkstošās mijiedarbības dēļ padomdevēju grupas uzdevums nesniedzas tālāk par pilnveidojošu informācijas sabiedrības politikas pasākumu izveidi un minēto politiku koordinēšanu. Acīmredzot padomdevēju grupa

¹²

Pilnīgs ziņojuma teksts publicēts

http://ec.europa.eu/dgs/information_society/evaluation/data/pdf/studies/s2005_01/eEurope2005_final_report.pdf

nedarbojās kā iecerēts, proti, kā Komisijas ierosināto informācijas stratēģiju pārbaudes instruments. Tā iemesls meklējams galvenokārt tajā, ka dalībvalstu pārstāvji lēmumu pieņemšanas hierarhijā atrodas pārāk zemu un nespēj pārstāvēt valsts nostāju.

E-Eiropas padomdevēju grupas otrās nodaļas lietderība ir visai apšaubāma. Tās uzdevums nebija skaidrs jau no paša sākuma, un tās darbība visai maz ietekmēja ar e-Eiropu saistītos pasākumus.

E-Eiropas padomdevēju grupas otrā nodaļa sastāvēja no dažādiem ekspertiem un vairāku politikas jomu un rūpniecības nozaru pārstāvjiem. Padomdevēju grupas dalībniekiem tā neapšaubāmi bija bagātinoša struktūra, kur apmainīties viedokļiem un dibināt jaunas saites. Tomēr tās plašā sastāva un neskaidrā uzdevuma dēļ diskusijām acīmredzami trūka vajadzīgās detalizētības pakāpes un zināšanu, lai diskusijas spētu arī reāli ko ietekmēt.

Lielāko daļu darba veic apakšgrupas. Gan e-veselības, gan e-pārvaldes apakšgrupu darbs ir ritējis sekmīgi, tās ir uzturējušas diskusijas un panākušas vienprātību svarīgos jautājumos.

Lielais apakšgrupu skaits un to koordinācijas trūkums izraisīja pārskatāmības trūkumu, kā arī darba dubultošanu. Nepietiekama ir arī koordinācija starp e-Eiropas darba grupām un citu ģenerāldirektorātu darba grupām.

3. IETEKME UN REZULTATIVITĀTE

Ietekmes novērtējuma uzmanības centrā atradās e-Eiropas devums informācijas sabiedrības politikai un stratēģijām dalībvalstīs, t.i., tieša ietekme. Novērtējumu sagatavojot, pēc iespējas ir mēģināts konstatēt netiešo ietekmi uz operacionālajām politikas programmām un pasākumiem.

Atsevišķos gadījumos e-Eiropa ietekmē dalībvalstīs ir veikti tieši pasākumi — vai nu saistībā ar operacionālajām politikas programmām, vai iekšējās koordinācijas uzlabošanas jomā.

Atkarībā no valsts virzītājspēkiem un īpatnībām rīcības plāns “E-Eiropa 2005” dalībvalstīs ir ietekmējis dažādi. Novērtēšanas gaitā konstatēti pieci ietekmes veidi.

- E-Eiropa kā ietekmējoša platforma.
- E-Eiropa kā nacionālās informācijas sabiedrības politikas galvenais iniciators un virzītājspēks.
- E-Eiropa kā atskaites punkts informācijas sabiedrības nacionālajai politikai.
- E-Eiropa kā atsevišķu informācijas sabiedrības jomu dzinējspēks.
- E-Eiropa kā stimuls labāk koordinēt nacionālo informācijas sabiedrības politiku.

Dažādie faktori dalībvalstīs vērojami atšķirīgās kombinācijās, šis fakts norāda uz to, ka e-Eiropa kā sabiedriska intervence daudzdos dažādos veidos dalībvalstīs sekmīgi ietekmējusi informācijas sabiedrības politikas jomā. Novērtējuma rezultāti liecina arī par to, ka e-Eiropas ietekme ir divējāda, jo — tiklīdz e-Eiropu uzskata par saskaņotu Eiropas politiku — dalībvalstīs to ietekmē tieši, izmantojot īstenošanas mehānismus.

Rīcības plāns “e-Eiropa 2005” bija nozīmīgs faktors, lai IST palīdzētu politisko prioritāšu sarakstā noturēties laikā, kad interese par šo jomu mazinājās — daļēji tāpēc, ka radās jauni temati, kas šķita daudz svarīgāki.

Bieži vien nepārtraukti jānopūlas, lai saglabātu maksimālu politisko atbalstu politikas jomai, kas parasti nenokļūst valsts īstermiņa politisko prioritāšu saraksta pirmajās vietās. Novērtējumā norādīts, ka tā īstenošanas mehānismi, piemēram, padomdevēju grupa, ministru

konferences un salīdzinošās vērtēšanas pasākumi un e-Eiropa, ir bijuši izšķirīgs aspekts politiskā atbalsta saglabāšanā IST iniciatīvām. Tas varētu būt saistīts ar dažādajiem ietekmes veidiem, kur politiskais atbalsts ir viens no galvenajiem, daudzus ietekmes veidus izraisošajiem faktoriem. Tāpēc politiskā atbalsta veicināšanu kombinācijā ar labas prakses izstrādi un izplatīšanu var uzskatīt par efektīvu instrumentu kombināciju, ar kuru iespējams sasniegt politikas intervenču, piemēram, e-Eiropas vai i2010, nospraustos mērķus.

E-Eiropa ir palīdzējusi tuvoties kopējiem politikas mērķiem informācijas sabiedrības jomā, piemēram, ar e-pārvaldes un e-veselības rīcības plānu — abās programmās ir iestrādāti ne tikai vispārējie, bet arī konkrēti mērķi.

Ja novērtējuma rezultāti liecina par to, ka e-Eiropa ir veicinājusi politisko atbalstu un arī IST politikas pasākumus nacionālā līmenī, arī pārskats par dalībvalstu informācijas sabiedrības politikas mērķu salāgošanu ar e-Eiropas rīcības plāna mērķiem norāda uz to, ka ieguldīti pūliņi e-pārvaldes un e-veselības politikas pilnveidē. Saistībā ar e-pārvaldi jāuzsver salīdzinošās vērtēšanas devums — diskusijas par rādītājiem un ranžēšanas saraksti arvien nodrošināja politikas jomas atrašanos dalībvalstu politisko prioritāšu sarakstā.

2. pielikums

Galīgais *Modinis* novērtējums

Izvilumi no novērtējuma ziņojuma¹³

MODINIS REZULTATIVITĀTE

Vērtējot *Modinis* rezultativitāti, uzmanību galvenokārt pievērta programmas vadībai, budžeta izlietojumam, *Modinis* vadības komitejas loma un darba programmu vispārējā saskaņotība ar rīcības plānu “e-Eiropa 2005”.

Novērtējumā konstatēts, ka vadības komitejas loma aprobežojās ar vadības procedūrā noteiktajiem uzdevumiem. Tomēr saiknei starp vadības komiteju un e-Eiropas padomdevēju grupu raksturīga neskaidra atbildības sadale un koordinācijas trūkums. Precīzāk, pastāvēja konflikts starp oficiālo vadības komitejas juridisko statusu, no vienas puses, un e-Eiropas padomdevēju grupas dalībnieku senioritāti, no otras puses.

Novērtējumā konstatēts, ka *Modinis* vadības komitejas uzdevums labāk bija definēts i2010 ietvaros. Skaidrāks nošķirums no Komisijas administratīvā budžeta finansētās augsta līmeņa grupas un no *Modinis* pasākumiem, proti, novirzot atbildību par koordinēšanu uz dalībvalstīm, ir mazinājis iepriekš radītās neskaidrības par to, kādai jābūt dažādo forumu mijiedarbībai.

Runājot par budžeta līdzekļu izmantojumu, jāatzīmē, ka darba programmas vēlā pieņemšana ir lielā mērā ietekmējusi *Modinis* finansējuma izmantojumu 2004. gadā. 2005. un 2006. gadā budžets izmantots un plānots labāk nekā iepriekš. Komisijā izmantotā darba programmu un budžeta pieņemšanas procedūra patlaban liedz īstenot pasākumus, kas ilgtu visu budžeta gadu, jo oficiālā pieņemšanas procesa izpilde nemitīgi kavējas, proti, budžeta projekta un programmas oficiālā pieņemšana visu pirmo ceturksni. Šī situācija nelabvēlīgi ietekmē ne tikai budžeta izlietojumu, bet arī darba programmu pasākumu laika grafiku un nozīmību.

Pārāk maz uzmanības pievērsta saziņai un informācijas apmaiņas pasākumiem darba programmu ietvaros, turklāt šiem pasākumiem atvēlēta tikai neliela daļa budžeta.

Novērtētāji tomēr uzskata, ka *Modinis* darba programmas ir saskaņīgas un atbilst *Modinis* finansiālā atbalsta programmas mērķim veicināt rīcības plāna “e-Eiropa 2005” izpildi.

MODINIS REZULTATIVITĀTE, IETEKME UN NOZĪMĪBA

Kopumā var secināt, ka *Modinis* ietekme atkarīga no rīcības virziena un darba programmām. Acīmredzama ietekme konstatējama, izmantojot salīdzinošo vērtēšanu, ko dalībvalstis uzskata par vērā ņemamu instrumentu un kas atsevišķos gadījumos radījusi būtisku snieguma kāpumu. Salīdzinošā vērtēšana ir arī tā joma, kurā *Modinis* klātbūtne ir vispamanāmākā, jo programma ne tikai finansēja salīdzinošās vērtēšanas pasākumus, bet arī atbalstīja i2010 rādītāju izstrādi un pieņemšanu.

Pārējās trīs darbības jomās lielākā daļa *Modinis* finansēto pasākumu ir bijuši lietderīgi un tām sekojuši turpmāki pasākumi kā, piemēram, konferences vai Eiropas Tīklu un drošības aģentūras izveide. Izrādījās, ka konferences ir būtisks e-Eiropas galveno jautājumu atbalsts,

---

¹³ Pilnīgs ziņojuma teksts publicēts http://ec.europa.eu/dgs/information_society/evaluation/data/pdf/studies/s2005_01/modinis_final_report.pdf

un tās rosināja turpināt politikas izstrādi un nodrošināja ar materiālu konkrētu vadlīniju un rīcības plānu izstrādei. *Modinis* finansētie pētījumi ir vienīgais datu ieguves mehānisms, kuru uzskata par mazsvarīgu. Tie nebija pietiekami plaši un šķiet, ka tiem bija visai neliela ietekme uz informācijas apmaiņu un prasmju iegūvi dalībvalstīs. Var uzskatīt, ka *Modinis* nodrošināja to, ka e-Eiropas mērķiem atbilstīgi pasākumi finansējumu saņēma un minētie pasākumi tika īstenoti.

Modinis neapšaubāmi bija e-Eiropai nozīmīgs īstenošanas mehānisms, jo tas pavēra iespēju izvērst Eiropas mēroga pasākumus, ko dalībvalstīs nebūtu īstenojušas vai finansējušas pašu spēkiem. Tāpēc tā lielā mērā ietekmēja Eiropas pievienotās vērtības nodrošināšanu dalībvalstu īstenotajiem pasākumiem.

IETEIKUMI

Vadības komitejai ieteikts līdzīgās turpmākajās programmās aprobežoties ar darba programmu pieņemšanu un budžeta sadali. Taču Komisijai ir jāuzlabo saziņa ar komiteju un jānodrošina pienācīga tās uzdevumu noteikšana.

Komisijai ir jārod ceļš uz savlaicīgu darba programmas pieņemšanu un budžeta gada salāgošanu ar darba programmu, lai veicinātu efektīvu budžeta izmantojumu.

Salīdzinošās vērtēšanas rādītāji ir regulāri jāpārskata un jāpielāgo jaunajai situācijai un iespējamai jauno dalībvalstu ienākšanai Eiropas Savienībā. Jāturpina centieni definēt jaunus rādītājus. Jānodrošina dažādu, par rādītāju izstrādi atbildīgu darba grupu saskaņotība un sadarbība, lai izvairītos no darba dubultošanas un līdz maksimumam kāpinātu i2010 indikatoru kvalitāti.

i2010 ietvaros jāstiprina labas prakses apmaiņa, jo jaunu dalībvalstu un jaunu tematu dēļ ir jāiegulda kopīgi centieni, lai visā Eiropas Savienības teritorijā uzlabotu mācīšanos un saskaņotību.

Mūsdienās nepietiek ar to, ka labu praksi izplata konferencēs un ar pētījumiem. Novērtējumā ieteikts vairāk centienu un resursu veltīti labu prakšu izplatīšanai, piemēram, izmantojot uz tīmekli balstītas datubāzes.